

Datum
2019-11-04
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
FSN-2019-1348

Yttrande

Till
Kommunfullmäktige

Motion av Stefana Hoti (MP) om att stoppa användandet av barn som tolkar STK-2019-1047

Funktionsstödsnämnden lämnar följande yttrande:

Yttrande

Funktionsstödsnämnden yttrade sig i april kring den statliga utredningen *Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk (SOU 2018-83)*. I yttrandet framförde funktionsstödsnämnden att man ser positivt på förslaget i remissen om att barntolkning ska förbjudas (om inte särskilda skäl förekommer såsom exempelvis vid allvarlig sjukdom eller fara för dödsfall). Detta ställningstagande står funktionsstödsnämnden fast vid.

Vid möten som rör myndighetsbeslut och uppföljning av insatser (och där det finns behov av tolk) använder funktionsstödsförvaltningen alltid behöriga tolkar och aldrig barn. Ur rättssäkerhetssynpunkt använder förvaltningen inte heller andra anhöriga för att tolka.

Oplanerade möten som rör myndighetsbeslut eller uppföljning av insatser förekommer av flera skäl jämförelsevis sällan inom funktionsstödsnämnds verksamheter. Att det är på detta sätt inom funktionsstödsområdet kan även utläsas av Socialstyrelsens rapport som omnämns i motionen (*Barn och andra anhöriga som översätter och medlar inom socialtjänst och hälso- och sjukvård*) i vilken det framgår att över 50 procent av respondenterna inom LSS-området inte har några oplanerade besök alls.

Skulle det, vid ett planerat eller oplanerat möte, visa sig att den sökande/brukaren talar så pass lite svenska att det finns svårigheter att förstå varandra och att rättssäkerheten därmed inte kan garanteras försöker förvaltningen i första hand på kort varsel anlita en behörig tolk men om det inte kan ordnas bokas mötet om till ett senare tillfälle – då med behörig tolk.

I funktionsstödsförvaltningens barnverksamheter, det vill säga verksamheter där de sökande/brukarna själva är barn, sker all tolkning med behörig tolk och annat stöd så att barnets åsikter kan tas i beaktande inför beslut och vid uppföljningar. Denna princip stärks ytterligare den 1 januari 2020 när Barnkonventionen blir svensk lag.

Det råder alltså redan i dagsläget ingen tvekan om principerna för barn- och anhörigtolkning inom funktionsstödsnämndens verksamheter. Barntolkning är olämpligt för barnet och rättsosäkert vid bedömning och uppföljning av insatser och ska inte förekomma.

Funktionsstödsnämnden kan dock inte utesluta att viss barn- och anhörigtolkning förekommer. Det är troligt att samma utmaningar som framkommer av Socialstyrelsens rapport även finns inom funktionsstödsnämndens ansvarsområde. Av Socialstyrelsens rapport framkommer att skälen till att man ibland inte använder sig av behörig tolk exempelvis kan vara att behovet inte fanns dokumenterat inför mötet och den enskilde handläggaren inte vill förlänga handläggnings- eller utredningstiden genom att boka in ett nytt möte. Det kan också vara att man vill respektera den enskildes önskemål om att inte ha med en tolk eller att låta en anhörig översätta istället för en tolk eller när tolkbehovet bedöms vara enkel informationsgivning som kan ges utan tolkstöd.

Funktionsstödsnämnden känner till de utmaningar som finns inom fältet och funktionsstödsförvaltningen arbetar ständigt med utbildningsinsatser och erfarenhetsutbyte för att säkerställa att barn- och anhörigtolkning inte heller sker i undantagsfall.

Uppdra åt stadskontoret att i samråd med berörda nämnder kartlägga omfattningen av barntolkning vid både planerade och oplanerade möten

Inom ramen för aktuell motion samt under arbetet med remissen *Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk (SOU 2018-83)* har funktionsstödsförvaltningen genomfört en mindre kartläggning av barn- och anhörigtolkning inom sina verksamheter. Kartläggningen har visat att det finns god kännedom om kraven på rättssäker tolkning och barns rättigheter men att viss anhörigtolkning ändå förekommer. Då funktionsstödsförvaltningens slutsatser överensstämmer med de slutsatser som dras i Socialstyrelsens rapport ”*Barn och andra anhöriga som översätter och medlar inom socialtjänst och hälso- och sjukvård*” ser funktionsstödsnämnden inga skäl till att även göra en Malmö stadövergripande kartläggning av omfattningen av barntolkning då en sådan troligen kommer fram till liknande slutsatser. Funktionsstödsnämnden föreslår därför kommunfullmäktige att finna förslaget besvarat.

Uppdra åt stadskontoret att tillsammans med berörda nämnder ta fram en handlingsplan för att förbjuda barntolkning inom Malmö stad

De verksamheter under funktionsstödsnämnden som möter Malmöbor med tolkbehov har redan i dagslägen kännedom om barntolkning även om det finns ett ständigt utbildningsbehov för att göra konsekventa bedömningar. Att upprätta en handlingsplan för barntolksförbud anses därför inte resurseffektivt. Funktionsstödsnämnden föreslår därför kommunfullmäktige att finna förslaget besvarat.

Uppdra samtliga kommunikationsavdelningar att se över befintlig information (samt avsaknaden av information) som riktar sig till barn och unga

Funktionsstödsförvaltningen kommunikationsavdelning arbetar inte med något förvaltningsövergripande informationsmaterial som riktar sig specifikt till barn och unga. Kommunikationsavdelningen stödjer dock verksamheter som behöver ta fram målgruppsanpassad information. Funktionsstödsförvaltningen har inte för vana att ta fram informationsmaterial riktat till allmänheten kring de lagar och regler förvaltningens anställda har att följa utan efterlevnad av dessa åligger förvaltningen och dess anställda.

Enligt funktionsstödsnämndens reglemente ansvarar nämnden för kommunikation och information (om sin verksamhet) till allmänheten (§27). Oavsett vem informationen vänder sig till ska den, enligt Malmö stads kommunikationspolicy, utgå från mottagarens behov, kunskaper och förutsättningar. Informationen är och ska alltså vara målgruppsanpassad redan i nuläget och nämnden ser inget behov att ge kommunikationsavdelningarna detta uppdrag mer än en gång. Funktionsstödsnämnden föreslår därför kommunfullmäktige att finna förslaget besvarat.

Uppdra kommunstyrelsen att sätta press på den nationella politiken och driva på för en snabb lagändring

Funktionsstödsnämnden har inga synpunkter på om kommunstyrelsen driver på för en snabb lagändring om att förbjuda barntolkning. Funktionsstödsnämndens verksamheter arbetar redan idag för att inte använda barn eller anhöriga som tolkar och ett formellt beslut kring ett förbud av barntolkning skulle inte förändra förvaltningens arbete och målsättningar i frågan.

Beslut

Funktionsstödsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avse motionen besvarad med hänvisning till vad som framgår av nämndens yttrande.

Ordförande

.....
Roko Kursar (L)
.....

Sekreterare

.....
Jesper Salö
.....

Madeleine Fraser (MP) reserverar sig mot beslutet.
(Bilaga 2 till protokollet)

Josefin Anselmsson (M), Albin Schyllert (M) och Gharib Aly (M) lämnar ett särskilt yttrande i ärendet.
(Bilaga 3 till protokollet)